

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 187522 17 Rev
Banjaluka, 01.3.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija: Stake Gojković, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja AMG E. d.o.o. S., kojeg zastupa punomoćnik M.P., advokat iz B., protiv tuženih: Republike Srpske i Opštine I. N. S., koje zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika u Banjaluci, te JP R. r. RA AD B., sada u stečaju, koga zastupaju punomoćnici Lj.D. i M.B., advokati iz Banjaluke, radi sticanja bez osnova, vrijednost predmeta spora: 11.700.080,15 KM, odlučujući o revizijama tuženih izjavljenim protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 187522 16 Gž od 27.06.2017. godine, na sjednici održanoj dana 01.3.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizije tuženih se djelimično usvajaju i obje nižestepene presude preinačavaju tako da se iznos od 1.607.138,69 KM, dosuđen tužitelju na ime sticanja bez osnova, snižava na iznos od 1.285.710,96 KM i troškovi postupka sa iznosa od 13.309,57 KM, na iznos od 10.586,12 KM.

U ostalom dijelu revizije tuženih se odbijaju.

Obavezuje se tužitelj da tuženom JP R. r. RA AD B., sada u stečaju, naknadi troškove postupka u iznosu od 18.222,74 KM, dok se zahtjev za naknadu troškova, preko ovog iznosa, odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 187522 14 P od 05.01.2016. godine, djelimično je usvojen tužbeni zahtjev, te obavezane tužene, Republika Srpska i Opština I. N. S. (u daljem tekstu: prvotužena i drugotužena) da tužitelju, na ime sticanja bez osnova, solidarno isplate iznos od 1.607.138,69 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 30.10.2001. godine do konačne isplate.

Odbijen je tužbeni zahtjev u odnosu na ove tužene, u dijelu koji predstavlja razliku između traženog (11.618.972,89 KM) i dosuđenog (1.607.138,69 KM) iznosa, te u dijelu u kojem je zahtjevana isplata zakonske zatezne kamate za period od 11.04.1992. do 30.10.2001. godine.

Odbijen je tužbeni zahtjev u odnosu na tuženog JP R. r. RA AD B. (u daljem tekstu: trećetuženi).

Obavezane su prvo i drugotužena da tužitelju solidarno naknade troškove postupka u iznosu od 13.309,57 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 05.01.2016. godine do isplate.

Sa preostalim dijelom zahtjeva za naknadu troškova postupka, koji predstavlja razliku između traženog i dosuđenog iznosa, tužitelj je odbijen.

Obavezan je tužitelj da trećetuženom naknadi troškove postupka u iznosu od 16.087,50 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 05.01.2016. godine do isplate.

Presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 187522 16 Gž od 27.06.2017. godine, žalba tužitelja je djelimično uvažena i prvostepena presuda preinačena tako da je obavezana i trećetužena da solidarno sa prvo i drugotuženom isplati tužitelju, na ime sticanja bez osnova, iznos od 1.607.138,69 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 10.06.2013. godine, umjesto od 30.10.2001. godine, do isplate, i naknadi troškove postupka u iznosu od 13.309,57 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 05.01.2016. godine, umjesto da tužitelj isplati trećetuženoj troškove postupka u iznosu od 16.087,50 KM, sa pripadajućom kamatom, dok je žalba tužitelja u ostalom dijelu odbijena i prvostepena presuda u ostalom odbijajućem dijelu odluke potvrđena kao i u dosuđujućem dijelu (koji je pobijan žalbom prvo i drugotuže) o glavnom zahtjevu i troškovima postupka, te je odbijen zahtjev prvo i drugotužene za naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 3.750,00 KM i sastava odgovora na žalbu u iznosu od 3.750,00 KM.

Blagovremenom revizijom prvotužena i drugotužena pobijaju drugostepenu odluku u dosuđujućem dijelu zbog pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se pobijana presuda preinači tako da se u odnosu na njih odbije tužbeni zahtjev u cjelini ili da se drugostepena presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Trećetuženi takođe, pobija drugostepenu presudu, u dijelu kojim je on zajedno sa ostalim tuženim solidarno obavezan da tužitelju isplati naprijed navedeni iznos, sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima postupka, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se osporena presuda preinači tako da se odbije žalba tužitelja i potvrdi prvostepena presuda u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev u odnosu na trećetuženog, te tužitelj obavezan da mu naknadi troškove parničnog postupka, i tužitelj obaveže da mu naknadi troškove revizionog postupka u iznosu od 4.387,50 KM.

Odgovarajući na revizije tuženih, tužitelj je naveo da su one neosnovane i da ih zato treba odbiti.

Revizije tuženih su djelimično osnovane.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se solidarno obavežu tuženi da mu, po osnovu sticanja bez osnova, isplate novčanu protivvrijednost robe i opreme, u iznosu od 11.618.972,89 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima postupka.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužitelj je privatno preduzeće, osnovano rješenjem Osnovnog suda udruženog rada u Sarajevu broj: U/1794/90, dana 08.05.1990. godine koje je svoju poslovnu djelatnost, sve do izbijanja ratnih sukoba, obavljalo na lokaciji i poslovnom prostoru u kojem se nalazila roba i oprema čiju isplatu vrijednosti traži u ovom postupku; Ministarstvo ...SR BiH je dana 11.04.1992. godine izdalo naredbu broj: 01-3, kojom je ovlastilo direktora tužitelja i njegovog pomoćnika, da uz odobrenje zamjenika ministra za unutrašnje poslove, M.M., mogu snabdijevati prehrambenim i neprehrambenim artiklima čitavo područje grada S.; nakon toga je formirana komisija koju su sačinjavali predstavnici SR BiH (kao pravnog prednika prvotužene) i Srpske Opštine N.S. (kao pravnog prednika drugotužene), u sastavu S.P. (ispred SO N.S.), A.K. (ispred SRK, odnosno VRS) i N.L. (ispred CZB s. b. regije, odnosno MUP) koja je izvršila popis robe u poslovnom prostoru tužitelja u periodu od 22.06. - 25.07.1992 godine; Izvršni odbor SO N.S. je dana 17.07.1992. godine odlukom broj: LI-205/92 formirao komisiju u sastavu: M.R. i R.T., sa obavezom da donosiocu naloga Izvršnog odbora SO N.S., izda robu iz magacina tužitelja i dostave je nalogodavcu; Ministarstvo ... je

dana 01.04.1993. godine izdalo naredbu o obrazovanju i imenovanju komisije za popis osnovnih sredstava i roba Robnih rezervi RS i sačinilo izvještaj o izvršenom popisu sa stanjem na dan 31.12.1992. godine iz kojeg proizlazi da je u skladištima tužitelja, popisom od 25.07.1992. godine, utvrđeno postojanje znatne količine prehrambenih artikala i artikala široke potrošnje koja je bila vlasništvo subjekata van područja RS, a koje su u skladu sa propisima preuzete u Robne rezerve; roba iz magacina tužitelja izdavana je na obrascima otpremnicama tužitelja, a na nekim od računa iz spornog perioda je kao izdavalac označena - RS, Ministarstvo ..., Republička direkcija za ...

Kod takvog stanja činjenica koje, saglasno odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63 /07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu: ZPP), ne mogu biti predmet preispitivanja u revizionom postupku, nižestepeni sudovi nisu pogriješili kada su odbili prigovor nedostatka pasivne legitimacije na strani prvo i drugotužene, a ni drugostepeni sud kada je našao da je pasivno legitimisan i trećetuženi.

Naime, iz naprijed navedenih materijalnih dokaza (kojima tuženi nisu prigovarali) sasvim sigurno proizlazi da su u poslovni prostor tužitelja ušli predstavnici prvotužene, u prvom redu organi Ministarstva ... (pa nije od značaja kada je prvi put osnovano Ministarstvo ..., na čemu insistiraju revidenti), a zatim i pravni prednik drugotužene, pri čemu nije od značaja navod revizije da je Opština S N.S. registrovana u Republičkom zavodu za ... 24.3.1998. godine, ovo i iz razloga što ta registracija kod nadležnog organa za statistiku, nikako ne dokazuje da pravni prednik tužene nije ranije nastao što, uostalom, dokazuju i priloženi materijalni akti koje je donio upravo pravni prednik drugotužene. Iz tih materijalnih dokaza takođe, nedvojbeno proizlazi da su sve tužene raspolagale zatečenom robom i opremom koja je bila vlasništvo tužitelja, na čemu se i temelji tužbeni zahtjev.

Ovakvo stanje potvrđuju i saslušani svjedoci C.P., R.B. i Z.C., kao i zakonski zastupnik tužitelja, E.G. iz čijih iskaza proizlazi da tužitelj svojom robom i opremom nije mogao slobodno raspolagati od 12.4.1992.godine, kako proizlazi i iz sadržaja naprijed navedene naredbe od 11.4.1992. godine, te ostalih, naprijed navedenih materijalnih akata tuženih, kojima su formirali komisije od svojih predstavnika (bez učestvovanja tužitelja) na osnovu kojih su raspolagali robom i sredstvima tužitelja. Istina, radi se o svjedocim, licima koja su u relevantnom periodu bili zaposleni kod tužitelja. Iz tog razloga se i čini logičnim da su im poznata dešavanja iz tog perioda. Njihove iskaze nižestepeni sudovi su ocjenili uvjerljivim, a tuženi nisu ponudili i izveli dokaze koji bi upućivali na drugačiju ocjenu.

Uostalom, iskazima ovih svjedoka nisu suprotni ni navodi svjedoka M.R. koji je, prema sopstvenom kazivanju, kao član komisije koju je imenovala drugotužena i kao radnik magaciner zaposlen kod trećetužene, iz magacina tužitelja, izdavao robu vojsci, policiji i DD „V.“. Tako svjedoči i P.V. koji ne spori da je roba tužitelja popisana kao roba Direkcije za ..., čiji je direktor bio on od 15.7.1992, do 15.6.1993. godine i da je roba izdavana po otpremnicama tužitelja koje su zatečene u kancelarijama tužitelja. Takvi navodi ujedno predstavljaju dokaz da tužitelj nije mogao raspolagati svojom robom i da je nije mogao dislocirati na neko drugo mjesto, kako pokušava prikazati revizija prvo i drugotuženog ne nudeći u tom pravcu nikakve dokaze.

Takvom zaključku doprinosi i činjenica da je Odlukom prvotužene o pravima i obavezama preduzeća i drugih pravnih lica u uslovima neposredne ratne opasnosti i rata od 29.04.1992 godine utvrđeno, da preduzeća (što je bio i tužitelj) ne mogu otuđivati materijalno tehnička i druga sredstva koja su od interesa za odbranu Republike bez odobrenja Ministarstva za ... i da su dužna, na zahtjev Ministarstva za ... i drugog nadležnog organa, staviti na

raspolaganje materijalna i druga sredstva neophodna za odbranu Republike, te da su dužna da svu robu kojom raspolažu, a koja nije izuzeta za potrebe odbrane Republike, po zahtjevu nadležnog organa, prije stavljanja u slobodan promet ponude kriznom štabu za teritoriju na kojoj je smješteno preduzeće i da će se za nepridržavanje ove odluke primjenjivati kazne koje su propisane za neposrednu ratnu opasnost ili ratne uslove, kao i Zakonom o narodnoj odbrani, koji sadrži iste odredbe (član 26. i 29.) i na osnovu kojeg je i donesena navedena Odluka, a koji je donesen i objavljen u „Službenom glasniku Srpskog naroda u BiH broj: 4 od 23.3.1992. godine i stupio na snagu 31.3.1992. godine, dakle - prije spornih dešavanja.

O svemu ovome, pravdajući zaključak o pasivnoj legitimaciji prvo i drugotužene, prvostepeni sud je dao detaljno i razumljivo obrazloženje koje u svemu prihvata i ovaj sud, a što revizione navode ovih tuženih, istaknute u ovom pravcu, čini neosnovanim.

Naprijed izloženo čini neosnovanim i neutemeljene navode trećetuženog o nedostatku pasivne legitimacije na njegovoj strani, koju tvrdnju pravda činjenicom da je Republička direkcija za robne rezerve osnovana 27.4.1992. godine, nakon štetnog događaja (za koji smatra da se desio 11.4.1992. godine) i da je tada ta Direkcija bila u sastavu Ministarstva za ..., pa da zato odgovornost može postojati samo u odnosu na prvotuženu, upućujući tako i na nedostatak stranačke sposobnosti na strani trećetuženog.

Istina je da trećetuženi, odnosno njegov pravni prednik, dana 11.4.1992. godine, nije ušao u poslovni prostor tužitelja i u posjed predmetne robe, nego se to desilo na naprijed opisani način, ali kako (iz naprijed navedenih materijalnih dokaza) proizlazi da je neposredno zatim, sa ostalim tuženima, raspolagao predmetnom robom – jasan je njegov materijalnopravni odnos prema toj robi, a onda i prema tužitelju, kao njenom vlasniku, pa time i njegova pasivna legitimacija.

U pogledu stranačke sposobnosti trećetuženog ističe se slijedeće:

Tužba u ovoj pravnoj stvari je podnesena 30.10.2001. godine, kada su prema odredbi člana 5. Zakona o ministarstvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 3/97, 10/98, 18/99, i 15/00), koji je tada bio na snazi, direkcije kao upravne organizacije, imale svojstvo pravnog lica. Tako je bilo propisano i odredbom člana 5. ranijeg Zakona o ministarstvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 5/92). I kasnijim Zakonom o ministarstvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 70/02, 33/04, 118/05 i 33/06), kao i Zakonom o republičkoj upravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16 i 57/16) je propisano da direkcije kao upravne organizacije mogu imati svojstvo pravnog lica u skladu sa zakonom.

Odredbom člana 29. stav 2. Zakona o robnim rezervama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 21/96) i odredbom člana 6. stav 4. Zakona o republičkim robnim rezervama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 1/08) koji su bili u primjeni u toku vođenja ove parnice, propisano je da Direkcija za robne rezerve ima svojstvo pravnog lica. Trećetuženi je, u skladu sa odredbom člana 7. stav 1. Zakona o robnim rezervama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/11) formiran kao javno preduzeće koje je pravni sljednik Republičke direkcije za ... (stav 4. istog člana).

Imajući u vidu navedeno, neutemeljen je revizioni prigovor trećetuženog (u kojem se njegova revizija gotovo iscrpljuje) kojim se osporava pasivna legitimacija i upućuje na nedostatak njegove stranačke sposobnosti.

Uostalom, upravo na ovim zakonskim odredbama je trećetuženi temeljio svoju stranačku sposobnost u nekim drugim predmetima, gdje se pojavio kao tužitelj, kao i aktivnu legitimaciju.

Neosnovani su navodi revizije prvo i drugotuženog (kojima se, u ovom dijelu, pridružio i trećetuženi) kada tvrde da je došlo do zastarjelosti potraživanja za iznos od 1.285,710,96 KM, koji se odnosi na dio tužbenog zahtjeva koji predstavlja vrijednost predmetne robe (bez vrijednosti maloprodajne marže), jer da se radi o naknadi štete, pa da treba primijeniti rokove zastare propisane odredbom člana 376. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85 i 57/89 te "Službeni glasnik Republike Srpske" br. 17/93, 3/96, 39/03 i 94/04 - u daljem tekstu: ZOO).

U ovoj parnici (kada je u pitanju naprijed opisani dio tužbenog zahtjeva) tužitelj ne traži naknadu štete zbog nezakonitog rada organa tuženih, u smislu odredbe člana 172. ZOO. Tužitelj ima pravo izbora. Opredjelio se za zahtjev radi vraćanja predmetne robe, odnosno njene novčane protivvrijednosti, jer je nesporno da te robe više nema (pa se ima vratiti vrijednost postignute koristi, kako propisuje odredba člana 210. stav 1. ZOO), koju su tuženi, istina, shodno tada važećim materijalnim propisima, kako su jasno i argumentovano obrazložili nižestepeni sudovi, imali pravo uzeti, ali ne i zadržati bez naknade. Kako su je zadržali, iako je prestankom ratnih dejstava i neposredne ratne opasnosti, pretao pravni osnov da je i dalje drže, kako su jasno i argumentovano obrazložili nižestepeni sudovi, radi se o sticanju bez osnova iz odredbe člana 210. stav 2. ZOO, zbog čega je nastala obaveza vraćanja, odnosno obaveza naknade vrijednosti te robe, a s tim u vezi i računanje desetogodišnjeg roka zastarjelosti koji propisuje odredba člana 371. ZOO. Taj, desetogodišnji rok – s obzirom na vrijeme sticanja bez osnova, dan prestanka rata i neposredne ratne opasnosti (od kada se računaju zastarni rokovi, kako su iscrpno i jasno obrazložili nižestepeni sudovi) i dan podnošenja tužbe – nije prošao.

Nasuprot prednjem, iznos tražen na ime vrijednosti maloprodajne marže koju je tužitelj mogao ostvariti prodajom predmetne robe, predstavlja štetu za tužitelja u vidu izmakle koristi, o kojoj govori odredba člana 189. ZOO. Ovo i iz razloga što tokom postupka nije utvrđeno da su tuženi ostvarili korist ubiranjem maloprodajne marže, pa prema tome nije došlo do prelaska dijela imovine tužitelja u njihovu imovinu, kada bi se radilo o sticanju bez osnova. Da je to tako dokazuje i činjenica da je protiv nekih od radnika tuženih, pokrenut i vođen krivični postupak (P.V., M.G.i R.M.) zbog zloupotrebe položaja ili ovlaštenja i nesavjesnog rada u službi, izdavanjem robe bez naplate (pa time i bez ubiranja maloprodajne marže). Okolnost da naprijed navedeni radnici nisu oglašeni krivim (što ističe revizija prvo i drugotuženog), a kod nespornog utvrđenja, da je vršena neosnovana i nezakonita isporuke robe određenim subjektima (preduzeću „V.“, hotelu „J.“...), nije od uticaja na rješenje ove pravne stvari.

Dakle, kako naprijed navedeni dio tužbenog zahtjeva ima karakter zahtjeva za naknadu štete uzrokovane izmaklom koristi, neostvarivanjem maloprodajne marže, koju je vještak, Đ.S. računao u procentu od 20%, iz čega proizlazi da vrijednost same robe iznosi 1.285,710,96 KM, koliko je tužitelju i dosuđeno ovom presudom i koliko je vještačenjem utvrđeno u prvobitnom, osnovnom nalazu Zavoda za ... od 27.8.2012. godine (bez obračunavanja maloprodajne marže), prigovor tuženih o zastarjelosti ovog dijela potraživanja ima se cijeliti prema rokovima sadržanim u odredbama člana 376. ZOO.

Ova vrsta štete mogla je nastati najkasnije do 19.6.1996. godine (kada je tužitelj mogao znati njen obim i počinioca) od kada se, iz razloga - temeljito navedenih u prvostepenoj presudi, koje prihvata i ovaj sud, u ovom slučaju računa zastarjelost, pa kako je do podnošenja tužbe (30.01.2001. godine) prošao i trogodišnji subjektivni rok, kao i petogodišnji objektivni rok iz odredbe člana 376. ZOO, valjalo je uvažiti istaknuti prigovor zastarjelosti za ovaj dio potraživanja i nižestepene presude preinačiti kao u izreci, na osnovu odredbe člana 250. stav 1. ZPP.

Neosnovani su navodi iz revizije prvo i drugotuženog kojim osporavaju utvrđenu visinu vrijednosti predmetne robe. O toj visini je odlučeno na osnovu nalaza i mišljenja vještaka. Oba vještaka (Z.B. i kasnije Đ.S., kao dio tima Zavoda za ...) su našli približno isti iznos vrijednosti robe koja se nalazila u poslovnim prostorijama tužitelja, na dan 12.4.1992. godine, kojom on zbog odluka i djelovanja organa tuženih nije mogao raspolagati. Taj iznos su izrazili u tadašnjim dinarima pa su ga konvertovali u čvrstu valutu DM, po tržišnom kursu i po zvaničnom kursu (koji je daleko povoljniji za tužitelja i čiju primjenu je on i zahtjevao), a zatim u KM valutu koja je sada u opticaju. Sudovi su dosudili iznos konvertovan u DM (a zatim u KM) po tržišnom, nezvaničnom kursu, pa kako tužitelj nije izjavio reviziju, iako mu je dosuđen daleko manji iznos od zahtjevanog, predmetnom konverzijom tadašnjih dinara u sada važeću valutu, dalje se neće baviti ni ovaj sud.

Iz istih razloga, jer nema revizije tužitelja, ovaj sud se neće baviti nižestepenim presudama ni u dijelu kojim je odbijen zahtjev tužitelja za isplatu novčane protivvrijednosti opreme koja se, zajedno sa robom, nalazila u poslovnom prostoru.

Prvostepeni sud je prihvatajući nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke Srđić Đure, dopunjen drugim dopunskim nalazom od 10.06.2013. godine i na osnovu iskaza ovog vještaka, datog na zapisnik od 07.12.2015. godine, utvrdio ukupnu vrijednost robe (neprehrambenih, prehrambenih i svježih prehrambenih proizvoda, te tehničke robe) u magacinu tužitelja i tu vrijednost je uzeo u temelj svoje odluke u dosuđujućem dijelu. Ovaj vještak se na glavnoj raspravi (zapisnik od 07.12.2015. godine) i ranije (05.03.2013. godine) izjasnio da dokumenti na osnovu kojih je utvrdio vrijednost oduzete robe sadrže dovoljne podatke iz kojih se može utvrditi vrijednost po knjigovodstvenim odnosno tadašnjim cijenama, da je nalaz radio na osnovu knjigovodstvene dokumentacije tužitelja i raspoložive dokumentacije iz sudskog spisa, da analitičke kartice na osnovu kojih je, između ostalog, urađen nalaz predstavljaju knjigovodstveni dokument, da sve ono što se nalazi na disketi odgovara lager listama koje su potpisane. Tako je ranije u ovom postupku, vještačio i vještak Z.B., koji je došao do sličnih rezultata.

Prema tome, ne stoji tvrdnja prvotuženog i drugotuženog da su se svi vještaci izjasnili da dokumentacija koju je prezentirao tužitelj „nije validna“ i da se na osnovu nje nije moglo vršiti vještačenje. Ni E. i. ad B., koji je bio u opciji da obavi vještačenje, svojim podneskom od 14. decembra 2011. godine (na koji se pozivaju revidenti), nije naveo da priložena dokumentacija „nije validna“, nego da bi u cilju lakšeg i potpunog vještačenja trebalo pribaviti još neka dokumenta. Ta dokumenta – iz kojih bi se vidjelo koliko robe i opreme su tuženi preuzeli od tužitelja po zapisniku komisije (sastavljene od predstavnika tuženih) o popisu zaliha robe u skladištu „Mjerni instrumenti“ i skladištu tužitelja od od 25.7.1992. godine, te dokumenta iz kojih bi se vidjelo da li se roba i oprema koja je evidentirana u poslovnoj dokumentaciji tužitelja podudara, po vrstama i količinama, sa robom i opremom koju su tuženi popisali, kao i izvještaj o kontroli materijalno-finansijskog poslovanja za period od 25.3. do 27.3.1993. godine, kod pravnog prednika trećetuženog i izvještaj o izvršenom popisu osnovnih sredstava i robe republičkih rezervi sa stanjem na dan 31.12.1992. godine – je od prvotužene i trećetuženog tražio i Zavod za sudska vještačenja, dopisom broj: 03-485/15 od 16.10.2015. godine, ali su ovi tuženi dopisom broj: 14-01-06-4213/12 od 27.10.2015. godine i broj: 14/2-3215/15 od 04.11.2015. godine odgovorili da ne raspolažu takvom dokumentacijom, iako se ona po prirodi stvari morala nalaziti kod njih, jer su je sačinjavali njihovi zaposlenici, a ne kod tužitelja, koji od 12.4.1992. godine nije imao pristupa dokumentaciji, a ni robi.

Kod takvog stanja stvari vještačenje je i bilo moguće izvršiti samo na osnovu materijalne dokumentacije koju je uspio pribaviti i sačuvati tužitelj. Radi se o 32 pismena dokaza, te 186 materijalnih dokumenata iz krivičnog spisa, koje je tužitelj izveo kao dokaz, a čemu su se tuženi protivili, iako se radi o dokumentaciji koja je izuzete od njih u toku vođenja krivičnog postupka. Ta knjigovodstveno - finansijska dokumentacija sadrži naloge, zapisnike o popisu robe, analitičke kartice, bilanse stanja, izvještaje, razne zapisnike, otpremnice, račune, ulaze robe, razne spiskve robe. Iz te dokumentacije proizlazi da se u skladištima tužitelja u to vrijeme nalazila znatna količina prehrambenih artikala i artikala široke potrošnje, te tehničke robe, što je preuzeto u robne rezerve u skladu sa propisima i naredbama tuženih. Kako tuženi nisu dostavili ni jedan dokaz (čak ni na zahtjev vještaka), kojim bi doveli u sumnju materijalnu dokumentaciju koju je priložio tužitelj i na osnovu koje je vršeno vještačenje, njihove tvrdnje - da se radi o dokumentaciji tužitelja „koja nije validna“ - su ostale u sferi golih i neutemeljenih navoda.

U spisu postoji podnesak tužitelja od 20.7.2006. godine, kada je parnica već uveliko tekla, kojim povlači tužbu u odnosu na drugotuženu, pa kako nema očitovanja ove tužene u vezi sa povlačenjem tužbe (niti dokaza da joj je taj podnesak uopšte uručen i traženo izjašnjenje), niti je povodom toga donesena bilo kakva odluka suda, a tužitelj je na zahtjev suda (rješenje od 18.1.2008. godine) uredio tužbu kojom je i Opština I. N. S. (drugotužena) označena kao tužena – navodi revizije kojima se ukazuje na ovo povlačenje tužbe, s obzirom na sadržaj odredbe člana 59. ZPP, nisu mogli ishoditi drugačiju odluku.

Ni ostali navodi revidenata, osim u dijelu povodom kojeg su nižestepene presude preinačene, nisu od uticaja na pravilnost i zakonitost pobijane presude, slijedom čega su revizije tuženih u ostalom dijelu odbijene, temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Kada sud preinači ili djelimično preinači odluku protiv koje je podniet pravni lijek, saglasno odredbi člana 397. stav 2. ZPP, odlučice o troškovima cijelog postupka. Troškovi se dosuđuju prema uspjehu u parnici. Stranka koja u cjelini izgubi spor dužna je da protivnoj strani naknadi troškove, a u slučaju djelimičnog uspjeha naknađuje se samo srazmjerni dio troškova (član 386. stav 1. i 2. ZPP). Tužitelj je u ovom sporu (imajući u vidu stavljeni zahtjev i ovom presudom konačno dosuđeni iznos) uspio u postupku sa 11%. Troškovi postupka koje je imao tužitelj bili su nužni (član 387. stav 1. ZPP) za dokazivanje osnova i visine spornog potraživanja. Prvostepeni sud je pravilno troškove postupka tužitelja obračunao u ukupnom iznosu od 96.237,50 KM, od čega mu je srazmjerno uspjehu u parnici konačno dosuđen iznos od 10.586,12 KM.

Trećetuženi je djelimično uspio u postupku, sa 89%. Zahtjevao je troškove revizionog i ranijeg postupka, slijedom čega je, po istom obrascu i slijedom citiranih zakonskih odredbi, tužitelj obavezan da mu na ime naknade troškova isplati ukupan iznos od 18.222,74 KM, to jeste 89% od iznosa od 4.387,50 KM, zahtjevanog na ime troškova revizionog postupka i od iznosa od 16.087,50 KM, koji je prvostepeni sud, pravilnom primjenom Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik RS“ br. 8/05), obračunao kao troškove prvostepenog postupka.

Prvotučeni i drugotučeni nisu zahtjevali naknadu troškova revizionog postupka, niti su nižestepene presude u dijelu koji se odnosi na troškove postupka pobijali revizijom, a ni žalbom.

Predsjednik vijeća
Staka Gojković

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić